

La desigualtat educativa entre l'escola pública i la concertada a Espanya

L'educació a Espanya presenta una forta desigualtat entre l'escola pública i la concertada, amb una clara segregació de l'alumnat segons el nivell socioeconòmic. Aquesta bretxa, causada principalment per les quotes i la manca de finançament suficient, contribueix a reproduir les desigualtats socials en lloc de reduir-les.

Alumnes entrant a l'escola el primer dia del curs 2024-2025 Font: elcritic.cat

L'educació hauria de ser una eina fonamental per garantir la igualtat d'oportunitats i reduir les desigualtats socials. Tanmateix, a Espanya, el sistema educatiu contribueix sovint a reproduir-les. Segons un informe de Save the Children basat en dades de l'últim informe PISA, Espanya és el país de l'OCDE

amb la major bretxa socioeconòmica entre l'alumnat de l'escola pública i el de la concertada (El Orden Mundial, 28/01/2025). Aquesta situació converteix el sistema educatiu espanyol en un dels més segregadors del món desenvolupat.

La desigualtat entre l'educació pública i la concertada es manifesta principalment en la separació de l'alumnat segons el seu origen socioeconòmic. A Espanya, els centres concertats escolaritzen majoritàriament alumnes de famílies amb més recursos, mentre que l'escola pública acull la gran majoria de l'alumnat de contextos econòmicament desfavorits. De fet, segons Save the Children, només el 7,5% de l'alumnat més humil accedeix a la concertada, una dada que reflecteix una forta segregació per renda (eldiario.es).

Una de les causes principals d'aquesta situació són les quotes econòmiques que cobren molts centres concertats. Tot i que la LOMLOE estableix que les aportacions de les famílies han de ser voluntàries i destinades únicament a activitats extraescolars, en la pràctica aquestes quotes són habituals i sovint percebudes com obligatòries. Segons dades citades per El Orden Mundial, entre el 81% i el 95% de l'alumnat de la concertada paga quotes anuals d'entre 680 i 860 euros, depenent de l'etapa educativa. A més, gairebé el 70% dels centres no informa adequadament les famílies que aquestes quotes es poden no pagar, fet que exclou de manera indirecta les famílies amb menys recursos (El Orden Mundial, 28/01/2025).

Aquesta segregació té conseqüències importants. Save the Children assenyala que prop del 21% de la segregació escolar a Espanya s'explica per la diferent composició socioeconòmica entre la xarxa pública i la concertada, una xifra que converteix Espanya en un cas pràcticament únic dins de l'OCDE (eldiario.es). Això implica que l'origen social de l'alumnat pesa més que mai en el seu recorregut educatiu.

Les principals afectades per aquesta desigualtat són, en primer lloc, les famílies amb menys recursos econòmics, que no poden assumir els costos associats a la concertada i es veuen limitades en la seva suposada "llibertat d'elecció de

centre". Aquest alumnat queda concentrat a l'escola pública, que ha d'assumir gairebé en exclusiva la formació dels estudiants provinents d'entorns socioeconòmics desfavorits (eldiario.es).

També hi estan implicats els centres educatius i el professorat, especialment de la xarxa pública, que han d'afrontar una major diversitat social i més necessitats educatives amb recursos sovint insuficients. A llarg termini, la societat en el seu conjunt també en pateix les conseqüències, ja que, tal com explica Laura López Domínguez, el sistema educatiu dual genera i reproduïx desigualtats que després es traslladen al mercat laboral (López Domínguez, UOC).

Segons aquest article acadèmic, les persones que han estudiat en centres privats o concertats tenen menor risc de fracàs escolar, més probabilitats d'accedir a la universitat i millors condicions laborals, mentre que l'alumnat format en centres públics parteix d'una posició de desavantatge en la vida adulta (López Domínguez, UOC). Així, l'escola deixa de ser un ascensor social i es converteix en un mecanisme de reproducció de les desigualtats.

Davant d'aquesta situació, diverses propostes emergeixen des de les fonts analitzades. Save the Children defensa que una de les claus per reduir la segregació és augmentar la finançament pública de l'escola concertada, ja que actualment acull gairebé el 30% de l'alumnat, però només rep aproximadament el 12,5% de la despesa pública total en educació (eldiario.es). Aquesta infrafinançament obliga els centres a buscar ingressos addicionals mitjançant quotes i serveis complementaris, que exclouen les famílies més vulnerables.

L'ONG també proposa eliminar criteris d'admissió amb potencial exclouent, com els punts per vincles familiars, religiosos o per haver cursat etapes educatives no universals, que afavoreixen les famílies amb més recursos.

Des d'una perspectiva més estructural, Laura López Domínguez planteja la possibilitat d'avançar cap a un sistema educatiu completament públic o d'introduir mesures de discriminació positiva per compensar les desigualtats que pateixen les persones formades en institucions públiques, especialment en

l'accés al mercat laboral (López Domínguez, UOC). Aquestes mesures podrien contribuir a reduir les diferències salarials i d'ocupació derivades de l'origen educatiu.

La desigualtat entre l'educació pública i la concertada a Espanya és una problemàtica profunda i estructural. Tal com mostren les dades de Save the Children, Espanya lidera la segregació socioeconòmica entre xarxes educatives dins de l'OCDE, fet que compromet seriosament la igualtat d'oportunitats (El Orden Mundial, 28/01/2025). Sense una reforma del sistema i una aposta decidida per la inclusió, l'educació continuarà reflectint les desigualtats socials en lloc de corregir-les.

El prat de Llobregat, 10

de febrer de 2026

References

Deraspe, S. (2024, September 18). *España está a la cabeza en desigualdad entre colegios concertados y públicos del mundo desarrollado*. EL PAÍS. Retrieved February 2, 2026, from <https://elpais.com/educacion/2024-09-17/espana-presenta-la-mayor-brecha-socioeconomica-entre-colegios-concertados-y-publicos-del-mundo-desarrollado.html>

Lopez Dominguez, L. (2024, may 22). *Les diferències socials i econòmiques. Desigualdad y sistema de educación: propuestas para compensar la desigualdad*. Retrieved February 3, 2026 from <https://oikonomics.uoc.edu/divulgacio/oikonomics/es/numero22/dossier/l-lopez.html>

Monter, J., & Rivero, M. (2025, January 28). *España, el país con más desigualdad entre la educación pública y concertada de la OCDE - Mapas de El Orden Mundial - EOM*. El Orden Mundial. Retrieved February 3, 2026, from <https://elordenmundial.com/mapas-y-graficos/desigualdad-educacion-concertada-publica-espana/>

Sánchez, D. (2024, September 18). *España es el país de la OCDE que más segrega por renta entre la escuela concertada y la pública*. elDiario.es. Retrieved February 3, 2026, from https://www.eldiario.es/sociedad/espana-pais-ocde-segrega-renta-escuela-concertada-publica_1_11659108.html